

Overwegingen

Wij lazen zojuist twee gedichten uit de bundel *Een steen openvouwen* van Alexis de Roode. Die titel op zich al roept vragen op: Hoe vouw je immers een steen open? Dat is toch onmogelijk? Probeer het maar eens; dat gaat niet lukken. Maar .... zou je ook kunnen zeggen: misschien is het in poëzie wel mogelijk. Misschien is het in poëzie mogelijk om de onmogelijkheid te doorbreken, wie weet?

En zo zou je deze gedichtenbundel kunnen lezen als een taalexperiment, een denkexperiment om dat wat onmogelijk is, toch eens van allerlei kanten te bekijken om te zien of er ergens een opening zit, dat dus de steen toch wellicht wordt open gevouwen.

Maar dat blijkt niet mee te vallen. Het eerste gedicht in deze bundel is *Contract*. We lazen dat ook zonet. En daarin proef je alle goede bedoelingen die wij zo vaak bij ons zelf bespeuren, alle idealisme, alle vaste wil om het nou toch echt anders te gaan doen. “Ik ga er werk van maken, de verbeterde schepping” – het is net of je jezelf ziet, als in een spiegel .... “Ik ben vandaag in dienst getreden van het goede”: je hebt de moraal, de wereld van het goede, achter je staan, en je gaat ervoor, de Deugd. Niet meer vervelend doen en dwars, maar je inzetten, dat wordt van je gevraagd en dat ga je dus ook doen.

Tegelijk valt de cynische ondertoon in dit vers niet te ontkennen. We gaan de hei op of het bos in, we gaan op training om te brainstormen, we gaan orde aanbrengen, we hebben een enorm salaris omdat we werken voor het goede. Zou dat echt goed gaan komen, allemaal?

Het andere gedicht is een parallel van het welbekende scheppingslied uit het begin van de bijbel: de zeven dagen van Gods scheppingswerken, maar dan nu gespiegeld in het mensenwerk, in de geschiedenis van de mens die zich gaande weg de wereld toe-eigent alsof het zijn bezit is. Week 2 dus na de eerste scheppingsweek. Er zit

ook hier een ondertoon die ongemakkelijk is. Soms is het ironie en kun je een glimlach niet onderdrukken bij wat de mens allemaal onderneemt, soms ook is het bijtend en scherp, als bv. de haantjes versnipperd worden om toch vooral kippen over te houden die eieren leggen, en zelfs dat is nog niet genoeg..... Aan het eind zegt de mens tegen zichzelf, nadat hij geconstateerd heeft dat er toch ook wel een en ander niet zo goed gaat:

“Goed, morgen weer een dag. Er is nog tijd”

De poëzie die wij lezen in deze vesper, is niet zozeer van een esthetische orde, of taal die een mystieke laag heeft, en zo een verborgenheid aan het licht brengt. Het is wel ritmische taal, kernachtig, confronterend: een woord dat je in de crisis drijft, en daar blijft het bij, vooreerst. Is dit nu *Een steen openvouwen*? Ik zou zeggen: ja en nee.

Ja, want een crisis verkennen en scherp onder woorden krijgen, kan mogelijk een begin zijn van een wending. Een crisis kan het begin zijn van een keerpunt. Maar dan is het wel nodig om doordrongen te zijn van de ernst van de zaak. Goede poëzie kan daarbij helpen.

En nee, dan moet je misschien niet te snel doorschieten naar de hoop, niet te snel zeggen: “Goed, morgen weer een dag, er is nog tijd”. Het is immers toch echt een steen die moet worden open gevouwen.....

Ik zou wensen dat bij de klimaatconferentie in Glasgow, die volgende week zondag begint, zoiets alsnog zal gebeuren, dat het werkelijk een begin is van een steen die wordt open gevouwen. Dat het een moment van reële hoop zal zijn.

Laten we daarom nu luisteren naar een heel oud lied van de hoop, ooit in de mind gelegd van Maria, de moeder van Jezus. Het Magnificat ....